

Bu içerik, Temel Eğitim Genel Müdürlüğü tarafından öğrencilerin yazılı öncesi çalışmaları amacıyla hazırlanmıştır. Örnek soru niteliği taşımamaktadır. Hazırlanan sorular, yayımlanan senaryoların tamamındaki öğrenme çıktılarını kapsamaktadır.

1.

Fransız İhtilali ile her milletin kendi bağımsız devletini kurma hakkına sahip olduğunun vurgulanması, milliyetçilik akımının yayılmasına ve imparatorlukların dağılma sürecine girmesine yol açtı.

Sanayi İnkılabı ile üretimde büyük artış yaşandı, ucuz ve seri mal üretimi gerçekleştirildi. Sanayileşen ülkeler ham maddeye ihtiyaç duydular ve ürettikleri malları satabilecekleri yeni bir pazar arayışına girdiler.

a. Fransız İhtilali'nin Osmanlı Devleti'ne etkilerinden iki tanesini yazınız.

b. Sanayi İnkılabı'nın Osmanlı Devleti'ne etkilerinden iki tanesini yazınız.

2. Selânik'te uzun süreden beri matbaa kullanılmaktaydı. Şehirde Türkçe, Rumca, Bulgarca ve İbranice gazeteler yayımlanmaktaydı. Bunun yanı sıra Avrupa'da çeşitli dillerde basılan gazete, dergi ve kitaplara da kolayca ulaşma imkânı vardı.

Bu bilgilere göre Selânik şehrinin özelliklerinden iki tanesini yazınız.

3. Mustafa Kemal'i etkileyen kişiler aşağıdaki tabloda verilmiştir. Tablonun sağ tarafına Mustafa Kemal'in bu kişilerin hangi fikirlerinden etkilendiğini yazınız.

TÜRKÇÜLÜK

VATANSEVERLİK

DEMOKRASİ

İNKILAPÇILIK

Mustafa Kemal'i Etkileyen Kişiler	Mustafa Kemal'in Etkilendiği Fikirler
Namık Kemal	
Tevfik Fikret	
Ziya Gökalp	
Jean-Jacques Rousseau (Jan Jak Ruso)	

4. **1. Durum:** Mustafa Kemal ilk görev yeri olan Şam'daki 5. Ordu'ya bağlı 30. Süvari Alayı'na atandı. Burada arkadaşlarıyla birlikte vatani ve milleti içine düştüğü kötü durumdan kurtarmak amacıyla "Vatan ve Hürriyet" adında gizli bir cemiyet kurdu.

2. Durum: İtalya'nın Trablusgarp'a saldırması ile Mustafa Kemal ve bir grup genç subay gizlice Trablusgarp'a gittiler. İşgale karşı birliklerin ve yerli halkın beraber hareket etmesini sağladılar. İtalyanlara karşı büyük bir direniş başlattılar.

Verilen durumlarda Mustafa Kemal'in hangi kişilik özelliği ön plana çıkmıştır?

5. Mondros Ateşkes Antlaşması'nın 24. Maddesinde "Altı vilayette (Erzurum, Sivas, Van, Bitlis, Diyarbakır ve Elazığ) karışıklık çıkarsa İtilaf Devletleri bu vilayetleri işgal etme hakkına sahip olacak." ifadesine yer verilmiştir.

İtilaf Devletleri bu maddeyle neyi amaçlamıştır? Açıklayınız.

6. Devletlerin I. Dünya Savaşı'na girme nedenleri aşağıda verilmiştir. Kutucuklarda boş bırakılan yerlere hakkında bilgi verilen devletin ismini yazınız.

Kurmuş olduğu büyük sömürge imparatorluğunu yeni sömürge arayışında olan devletlere karşı korumak istemesi

Siyasi birliğini tamamlayarak ham madde ve pazar ihtiyacını karşılamak için İngiltere'nin sömürgelerine göz dikmesi

Almanya'ya yenilerek verdiği kömür ve demir madenleri bakımından zengin bir bölge olan Alsace-Lorraine'i (Alsas-Loren) geri almak istemesi

Rusya'nın Panslavizm politikasından rahatsız olarak Balkan toplulukları üzerinde Rusya'ya karşı nüfuz kurma mücadelesine girişmesi

Tüm Slavları bir bayrak altında toplamak ve Boğazlara hâkim olarak sıcak denizlere ulaşmak istemesi

7. Kafkas Cephesi'nde Ruslarla iş birliği ve onlar adına casusluk yapan bazı Ermeni çeteleri, Osmanlı birliklerinin harekâtına engel olmak için yolları ve köprüleri imha ederek Rus işgalini kolaylaştırdılar. Bu gelişmeler üzerine Osmanlı Devleti, Ermenilerin Ruslarla iş birliğini önlemek ve halka yönelik saldırılarını durdurmak için birtakım önlemler aldı.

Metne göre Osmanlı Devleti'nin bu gelişmeler üzerine çıkardığı kanun nedir? Yazınız.

8. Aşağıda Osmanlı Devleti'nin sınırları içinde yer alan cephelere ilişkin bilgiler verilmiştir. Bilgilerin karşısına ilgili cepheyi yazınız.

BİLGİLER	CEPHELER
Mustafa Kemal'in Anafartalar Grup Komutanı olarak büyük başarılar gösterdiği, liderlik yeteneğinin ön plana çıktığı ve tanınmasını sağlayan cephedir.	
Osmanlı Devleti'nin, İngilizlerin sömürgelerine Akdeniz ve Kızıldeniz üzerinden giden yolu kesmek için açtığı cephedir.	
Kutsal toprakları korumak için İngilizler ve bazı isyancı Arap kabileleri ile savaşılan cephedir.	
Mustafa Kemal'in, İngilizleri Halep'in kuzeyinde durdurduğu cephedir.	
İngilizlerin, zengin petrol yataklarını ele geçirmek için açtıkları cephedir.	

9. Aşağıdaki haritada işgal edilen bölgeler verilmiştir. Numaralandırılmış alanların hangi devletler tarafından işgal edildiğini yazınız.

1.	
2.	
3.	
4.	
5.	

ÖĞRENME ÇIKTISI	SORU NO
İTA.8.1.1. Avrupa'daki gelişmelerin yansımaları bağlamında Osmanlı Devleti'nin yirminci yüzyılın başlarındaki siyasi ve sosyal durumunu kavrar.	1
İTA.8.1.2. Mustafa Kemal'in çocukluk ve öğrenim hayatından hareketle onun kişilik özelliklerinin oluşumu hakkında çıkarımlarda bulunur.	2
İTA.8.1.3. Gençlik döneminde Mustafa Kemal'in fikir hayatını etkileyen önemli kişileri ve olayları kavrar.	3
İTA.8.1.4. Mustafa Kemal'in askerlik hayatı ile ilgili olayları ve olguları onun kişilik özellikleri ile ilişkilendirir.	4
İTA.8.2.3. Mondros Ateşkes Antlaşması'nın imzalanması ve uygulanması karşısında Osmanlı yönetiminin, Mustafa Kemal'in ve halkın tutumunu analiz eder.	5
İTA.8.2.1. Birinci Dünya Savaşı'nın sebeplerini ve savaşın başlamasına yol açan gelişmeleri kavrar.	6
İTA.8.2.2. Birinci Dünya Savaşı'nda Osmanlı Devleti'nin durumu hakkında çıkarımlarda bulunur.	7
İTA.8.2.2. Birinci Dünya Savaşı'nda Osmanlı Devleti'nin durumu hakkında çıkarımlarda bulunur.	8
İTA.8.2.3. Mondros Ateşkes Antlaşması'nın imzalanması ve uygulanması karşısında Osmanlı yönetiminin, Mustafa Kemal'in ve halkın tutumunu analiz eder.	9

ÇÖZÜMLER

1. a. Fransız İhtilali'nin Osmanlı Devleti'ne etkilerinden iki tanesini yazınız.

Demokratikleşme adımları atıldı.

Milliyetçi isyanlar çıktı.

b. Sanayi İnkılabı'nın Osmanlı Devleti'ne etkilerinden iki tanesini yazınız.

Güçlü devletlerin sömürgesi hâline geldi.

Ekonomisi çöktü.

2. Bu bilgilere göre Selânik şehrinin özelliklerinden iki tanesini yazınız.

Çok uluslu yapı

Kültürel zenginlik

3. Mustafa Kemal'i etkileyen kişiler aşağıdaki tabloda verilmiştir. Tablonun sağ tarafına Mustafa Kemal'in bu kişilerin hangi fikirlerinden etkilendiğini yazınız.

Mustafa Kemal'i Etkileyen Kişiler	Mustafa Kemal'in Etkilendiği Fikirler
Namık Kemal	Vatanseverlik
Tevfik Fikret	İnkılapçılık
Ziya Gökalp	Türkçülük
Jean-Jacques Rousseau (Jan Jak Ruso)	Demokrasi

4. **1. Durum:** Mustafa Kemal ilk görev yeri olan Şam'daki 5. Ordu'ya bağlı 30. Süvari Alayı'na atandı. Burada arkadaşlarıyla birlikte vatani ve milleti içine düştüğü kötü durumdan kurtarmak amacıyla "Vatan ve Hürriyet" adında gizli bir cemiyet kurdu.
- 2. Durum:** İtalya'nın Trablusgarp'a saldırması ile Mustafa Kemal ve bir grup genç subay gizlice Trablusgarp'a gittiler. İşgale karşı birliklerin ve yerli halkın beraber hareket etmesini sağladılar. İtalyanlara karşı büyük bir direniş başlattılar.

Verilen durumlarda Mustafa Kemal'in hangi kişilik özelliği ön plana çıkmıştır?

teşkilatçılık, vatanseverlik

5. Mondros Ateşkes Antlaşması'nın 24. Maddesinde "Altı vilayette (Erzurum, Sivas, Van, Bitlis, Diyarbakır ve Elazığ) karışıklık çıkarsa İtilaf Devletleri bu vilayetleri işgal etme hakkına sahip olacak." İfadesine yer verilmiştir.

İtilaf Devletleri bu maddeyle neyi amaçlamıştır? Açıklayınız.

Doğuda bir Ermeni devleti kurmak.

6. Devletlerin I. Dünya Savaşı'na girme nedenleri aşağıda verilmiştir. Kutucuklarda boş bırakılan yerlere hakkında bilgi verilen devletin ismini yazınız.

İNGİLTERE

Kurmuş olduğu büyük sömürge imparatorluğunu yeni sömürge arayışında olan devletlere karşı korumak istemesi

ALMANYA

Siyasi birliğini tamamlayarak ham madde ve pazar ihtiyacını karşılamak için İngiltere'nin sömürgelerine göz dikmesi

FRANSA

Almanya'ya yenilerek verdiği kömür ve demir madenleri bakımından zengin bir bölge olan Alsace-Lorraine'i (Alsas-Loren) geri almak istemesi

AVUSTURYA-MACARİSTAN

Rusya'nın Panslavizm politikasından rahatsız olarak Balkan toplulukları üzerinde Rusya'ya karşı nüfuz kurma mücadelesine girişmesi

RUSYA

Tüm Slavları bir bayrak altında toplamak ve Boğazlara hâkim olarak sıcak denizlere ulaşmak istemesi

7. Kafkas Cephesi'nde Ruslarla iş birliği ve onlar adına casusluk yapan bazı Ermeni çeteleri, Osmanlı birliklerinin harekâtına engel olmak için yolları ve köprüleri imha ederek Rus işgalini kolaylaştırdılar. Bu gelişmeler üzerine Osmanlı Devleti, Ermenilerin Ruslarla iş birliğini önlemek ve halka yönelik saldırılarını durdurmak için birtakım önlemler aldı.

Metne göre Osmanlı Devleti'nin bu gelişmeler üzerine çıkardığı kanun nedir? Yazınız.

Sevk ve İskân Kanunu

8. Aşağıda Osmanlı Devleti'nin sınırları içinde yer alan cephelere ilişkin bilgiler verilmiştir. Bilgilerin karşısına ilgili cepheyi yazınız.

BİLGİLER	CEPHELER
Mustafa Kemal'in, Anafartalar Grup Komutanı olarak büyük başarılar gösterdiği, liderlik yeteneğinin ön plana çıktığı ve tanınmasını sağlayan cephedir.	Çanakkale
Osmanlı Devleti'nin, İngilizlerin sömürgelerine Akdeniz ve Kızıldeniz üzerinden giden yolu kesmek için açtığı cephedir.	Kanal
Kutsal toprakları korumak için İngilizler ve bazı isyancı Arap kabileleri ile savaşılan cephedir.	Hicaz-Yemen
Mustafa Kemal'in, İngilizleri Halep'in kuzeyinde durdurduğu cephedir.	Suriye-Filistin
İngilizlerin, zengin petrol yataklarını ele geçirmek için açtıkları cephedir.	Irak

9. Aşağıdaki haritada işgal edilen bölgeler verilmiştir. Numaralandırılmış alanların hangi devletler tarafından işgal edildiğini yazınız.

1.	İngiltere
2.	Fransa
3.	İtalya
4.	Yunanistan
5.	Ermenistan